

NEWSLETTER

nr 4

Astenia w onkologicznej opiece komplementarnej

podjęcie homeopatyczne i sposób przepisywania

Dr Marie-Helene Ribreau, Tours

Dr Jean-Claude Karp, Troyes – współautor książki „*Traitement de supports homeopathiques en cancerologie*”, wyd. CDEH

Kontynuujemy tutaj rozważania ojca Gascon, onkologa hiszpańskiego, oraz Francois Roux, doktora farmacji. Wrócimy do podjętych przez nich kwestii, by rozwinąć temat konsultacji w opiece komplementarnej - według opinii dr Marie-Helene Ribreau, lekarza ogólnego i dr Jean-Claude Karpa, onkologa homeopaty. Naszym celem jest przedstawienie prostej metody stosowania leków homeopatycznych w trakcie leczenia astenii u pacjentów onkologicznych - począwszy od badań diagnostycznych, poprzez przedstawienie pacjentowi diagnozy, aż po fazę remisji.

Streszczenie wystąpienia ojca Gascon

Zmęczenie, a właściwie zmęczenie patologiczne (astenia), jest czymś, co kompletnie zmienia nawyki życiowe pacjenta. Może on, podobnie jak jego otoczenie, zauważyć utratę energii i ciągłe zmęczenie. Obiektywnie rzecz biorąc osoba taka „nie jest taka jak kiedyś”, nawet jeśli chodzi o kwestie typu partia kart z przyjaciółmi dwa razy w tygodniu. I trzeba sobie z tego zdać sprawę.

Onkologowie i pacjenci mają skłonność do lekceważenia zmęczenia. Traktują je bowiem jako naturalną konsekwencję choroby i jej leczenia. 50% pacjentów nawet nie wspomina o nim onkologowi.

A liczby są alarmujące:

75% pacjentów odczuwa zmęczenie w trakcie leczenia

57% twierdzi, że „nie jest w stanie korzystać z życia”,

91% uważa, że „zmęczenie nie pozwala im na normalne życie”

28% na skutek choroby na stałe rezygnuje z pracy

Dlatego ważne jest uznanie zmęczenia za centralny problem i uczynić je przedmiotem badań.

ISTNIEJĄ RÓŻNE PRZYCZYNY ZMĘCZENIA

BEZPOŚREDNIE związane z samą chorobą i chemioterapią,

POŚREDNIE te związane z anemią, następnie zapalenia będące skutkiem radioterapii, oraz niepokój, depresja i niedożywienie - szczególnie w czasie leczenia przerzutów do mózgu i nadnerczy.

Gascon podkreśla ważność wczesnego wykrywania anemii, czynnika pozwalającego na skalowanie zmęczenia. Opierając się na kilku opublikowanych badaniach dowodzi on, że **anemia stwierdzona u pacjentów jeszcze przed podjęciem leczenia zwiększa ich śmiertelność o 65%**, bez względu na typ raka, na który cierpią.

W dalszym ciągu wystąpienia rozwija on kwestię biologicznych zasad anemii oraz skuteczności różnych terapii, które przebadał. **I tak na przykład żelazo podawane doustnie nie przynosi żadnych korzyści, ponieważ odkłada się w makrofagach.** Zaleca on więc stosowanie epoetyny w zastrzykach trzy razy w tygodniu,

razem z żelazem - również w zastrzykach.

Gascon kończy stwierdzeniem, że zmęczenie nie powinno być lekceważone i że należy je leczyć. Terapie antyrakowe należy zatem badać pod kątem dwóch kryteriów: przeżywalności pacjentów, ale też jakości ich życia. Branie pod uwagę zmęczenie jest zatem kluczowe.

To czym należy się jeszcze zająć, to czynniki takie jak niepokój, depresja i niedożywienie. Według Gascona przypadek zmęczenia ujawnia jednak pewną tendencję globalną, kiedy to trudno jest organizować leczenie w ramach krótkich konsultacji onkologicznych, tak jak to ma miejsce obecnie.

W świetle tej debaty międzynarodowej oraz wystąpienia Francois Roux, doktora farmacji, chcemy przedstawić następujące oświadczenie: homeopatia odnajduje swoją rolę jako uzupełnienie leczenia onkologicznego, jej celem jest zmniejszenie zmęczenia i redukcja jego wpływu na jakość życia.

Jak to osiągnąć w praktyce?

PODEJŚCIE SZCZEGÓŁOWE

Przede wszystkim, co przepisać w przypadku pacjenta wymagającego opieki komplementarnej, który skarży się na astenię?

LECZENIE PIERWSZEGO RZUTU

niemal rutynowo *Phosphoricum acidum* (patrz: wykład dr Francois Roux)

LECZENIE DRUGIEGO RZUTU

przypisujemy leki objawowe, które działają na czynniki wywołujące lub pogłębiające zmęczenie.

LECZENIE TRZECIEGO RZUTU

jeśli jest taka potrzeba, lek dla typu wrażliwego.

ZESTAWIENIE PRZYCZYN ZMĘCZENIA U PACJENTA HOMEOPATYCZNEGO

Na poniższym schemacie widzimy, że można wyróżnić trzy główne grupy przyczyn, które powodują zmęczenie. Są to zapalenia, niedobory oraz problemy psychiczne.

Jak widzimy poniżej, etiologie zmęczenia w onkologii mogą być podzielone na główne grupy.

Utrata wagi i bezpośrednie skutki choroby będą oczywiście oddziaływać na wszystkich pacjentów, jednak z naszych obserwacji wynika, że **zwłaszcza pacjenci sposobu reagowania chronicznego psorycznego będą szczególnie na nie podatni**. Pacjenci sposobu reagowania sykotycznego będą rozstrojeni depresją połączoną z zespołem ruminacji i wielokrotnym podawaniem leku, natomiast typ psoro-tuberkuliniczny będą osłabieni przez stres, anemię, stany zapalne i utratę płynów.

Żeby pozostać blisko naszej codziennej praktyki przedstawimy możliwości, jakie daje leczenie homeopatyczne przechodząc chronologicznie przez kolejne aspekty opieki nad pacjentem:

- kiedy informujemy o chorobie onkologicznej, czyli przedstawimy diagnozę;
- przed, w trakcie i po operacji;
- w przypadku anemii;
- w czasie chemioterapii;
- w czasie radioterapii;
- badając wpływ raka na jakość życia.

1 PRZEDSTAWIENIE DIAGNOZY

ZMĘCZENIE NIEJEDNOKROTNIENIE MA SWOJE ŹRÓDŁA W ŹŁE PRZEŻYTEJ DIAGNOZIE.

Trudno przewidzieć, jak pacjent zareaguje. Informacja o śmiertelnej chorobie jest odpowiednikiem „toksycznego prysznicu”, który wykracza poza ramy typu wrażliwego naszych pacjentów, zwłaszcza na początku, w trakcie oczekiwania na wyniki, aż do „wyroku”.

Platforma komunikacji z pacjentem onkologicznym ulepszyła w sposób wyraźny sposób przedstawiania diagnozy, jednak wciąż pacjenci przychodzą do lekarza ogólnego w poszukiwaniu wyjaśnień i doprecyzowań.

Niektórzy skarżą się na kłopoty ze snem i astenię - mimo, że leczenie jeszcze się nie rozpoczęło. W takiej sytuacji najlepiej zareagować na ich skargi natychmiast i sięgnąć po arsenat narzędzi homeopatycznych.

Oto kilka przykładów:

„Czuję się, jakbym dostał pięścią w głowę, bolą mnie mięśnie”	<i>Arnica montana</i>
„Czuję się jakbym zgłupiał, nie potrafię myśleć, już nic nie rozumiem i cały się trzęsę”	<i>Gelsemium</i>
„Było mi wstyd, czułem się brudny, jak ktoś, kto nosi coś obrzydliwego”, lub ”Powiedźcie, dlaczego ja? Cóż uczyniłem, żeby na coś takiego zasłużyć?”, czy „Ostatnio wszystko mnie swędzi.”	<i>Staphysangria</i>
„Jestem przerażony. Jedyne, co mi przychodzi do głowy, to uciekać...serce mi zaraz pęknie”	<i>Aconitum</i>

TE LEKI ZOSTANĄ POTWIERDZONE POPRZECZ OBJAWY KLINICZNE PACJENTÓW

Nawet kilka lat po usłyszeniu diagnozy, niektórzy pacjenci wciąż wspominają cierpienie psychiczne, jakie ona wywołała. Sama diagnoza została zaakceptowana, lecz nie sposób, w jaki została przedstawiona. Ich emocje zostały zablokowane, podobnie jak ich system odpornościowy i w ten sposób zmęczenie chroniczne jako takie stało się nową chorobą, która przyszła po raku.

Arnica montana

Pacjenci tacy będą mieli skłonność urazów, którym towarzyszyć może negatywny stosunek do lekarzy, albo będą żyli w ciągłym oczekiwaniu na złagodzenie objawów trudnych do zrozumienia i wyleczenia, takich jak ból i zmęczenie chroniczne. Zawsze jest jednak pora, aby przypisać im odpowiednie leczenie homeopatyczne.

Gdy miną już emocje związana z diagnozą można przepisać leki typu wrażliwego, wśród których najczęstsze to:

Nux vomica i *Argentum nitricum* dla pacjentów nerwowych. Są oni rozdrażnieni przez długo-trwałość i powolność wdrażania terapii anty-rakowej.

Lycopodium clavatum oraz *Aurum metallicum* dla choleryków, osób przerażonych tym, tracą panowanie nad sytuacją i kontrolę na swoim zdrowiem i życiem.

Natrum muriaticum i *Ambra grisea* - dla wrażliwych, introwertyków, którzy chcą się chronić robiąc dobrą minę do złej gry i pograżając się w milczeniu.

Możemy podać przykładowe wskazania:

Phosphoricum acidum 30 CH, pięć granulek dwa razy dziennie przez okres miesiąca (na zmęczenie)

Arnica montana 15 CH, pięć granulek trzy razy dziennie przez okres miesiąca (objawy związana z diagnozą)

Nuxvomica 15 CH, pięć granulek dziennie przez miesiąc, następnie jedna dawka tygodniowo przez trzy miesiące (typ wrażliwy)

Poddać ewaluacji na podstawie przebiegu leczenia.

2 OPERACJE

Tu głównym celem jest uniknięcie fizycznego i psychicznego bólu pooperacyjnego, który może być przyczyną zmęczenia pozabiegowego lub chronicznego. Unikając nieprzyjemnych skutków operacji, pacjent lepiej znieś dalsze leczenie.

TRZEBA ANTYCypować PRZED OPERACJĄ

- aby uniknąć lęku: *Gelsemium*, *Aconitum*, *Asenicum album* (lęk przed śmiercią, przed znieczuleniem, przed zakażeniem), albo inny lek odpowiadający symptomom pacjenta.
- w obawie przed siniakami, krwawieniem, bólami mięśniowymi - *Arnica Montana*

LECZYĆ PO OPERACJI

Zgodnie z obecnymi objawami lub zapobiegawczo, na podstawie objawów, które wystąpiły po poprzednich operacjach.

- trudne bliznienie: *Staphysagria*

- obrzęk pooperacyjny: *Apis mellifica*
- limfocela: *Boavista gigantea*, *Rana bufo bufo*
- pooperacyjna niedrożność jelit *Opium*, *Raphanus dativus niger*
- chirurgia klatki piersiowej: *Asclepias tuberosa* (bolesność chrząstek żebrowych), *Ranunculus bulbosus* (ból międzyżebrowy)
- chirurgia okolic miednicy: *Bellis perennis*
- kurczące się blizny: *Causticum*, *Thiosinaminum*

ORAZ ANTYCypować, LUB/I TOWARZYSZYĆ W ZACHWIANIU RÓWNOWAGI TYPU WRAŻLIWEGO,

by uniknąć dramatu jakim jest zmiana wyglądu ciała po operacji (mastektomia, kolostomia, paraliż twarzy po neurochirurgii, itd.).

Niektóre profile wysokiego ryzyka to: *Natrum muriticum*, *Platina*, *Ignatia amara*, *Staphysagria*, *Aurum metalice*, *Lachesis mutus*. Wszyscy oni od zawsze noszą w sobie wrażliwość na własny wygląd - z powodu nich samych, ale też ze względu na innych, czy też miejsca, jakie zajmują w społeczeństwie.

ZMĘCZENIE A TYP WRAŻLIWY

Podczas leczenia raka wszyscy, w podobny sposób, narażeni jesteśmy na przyływy agresji. W zależności od naszego typu wrażliwego i naszego stanu emocjonalnego w danym momencie - będziemy na nie w mniejszym lub

większym stopniu odporni.

W zależności od sposobu reagowania, będziemy słabiej lub silniej reagować na różne elementy, które będą miały na nas wpływ.

BÓL FIZYCZNY LUB PSYCHICZNY, STRES

MARTWICA TKANEK, BLIŹNIE

SZOK POOPERACYJNY I ANESTEZJOLOGICZNY

ANEMIA

WRAŻLIWOŚĆ

TYP WRAŻLIWY

SPOSÓB REAGOWANIA

ZMĘCZENIE

ZMĘCZENIE A TYP WRAŻLIWY: PRZYKŁAD OPERACJI

Weźmy za przykład operację przedstawioną poniżej.

Typ wrażliwy *Natrum muriaticum*, jako nastolatek uwrażliwiony przez zmiany morfologiczne, jest wyczulony na ból psychiczny wywołany przez bliznę po leczeniu kostniakomięsaka. Ból ten może wyrażać się zmęczeniem lub depresją.

Typ *Lycopodium clavatum* może być mało wrażliwy na taką sytuację, lecz u niego też pojawi się zmęczenie (połączone z problemami z trawieniem) spowodowane lekami anestetycznymi i przeciwbólowymi.

PRZYKŁADOWA RECEPTA: ZMĘCZENIE PO OPERACJI PIERSI I MASTECTOMII

Phosphoricum acidum 30 CH, pięć granulek dwa razy dziennie przez miesiąc (na zmęczenie)

Staphysagria 9 CH, pięć granulek dwa razy dziennie przez miesiąc (na bliznienie)

Bovista gigantea 5 CH, pięć granulek dwa razy dziennie przez miesiąc (obrzęk limfatyczny)

Natrum muriaticum 15 CH, pięć granulek dziennie przez miesiąc, potem pięć granulek raz w tygodniu (lek typu wrażliwego)

Przyjrzyjmy się anemii (na podstawie wystąpień ojca Gascon i Francois Roux, doktora farmacji)

TRZY PRZYCZYNY ANEMII W ZWIĄZKU Z SPOSOBEM REAGOWANIA CHRONICZNEGO I TYPEM WRAŻLIWYM

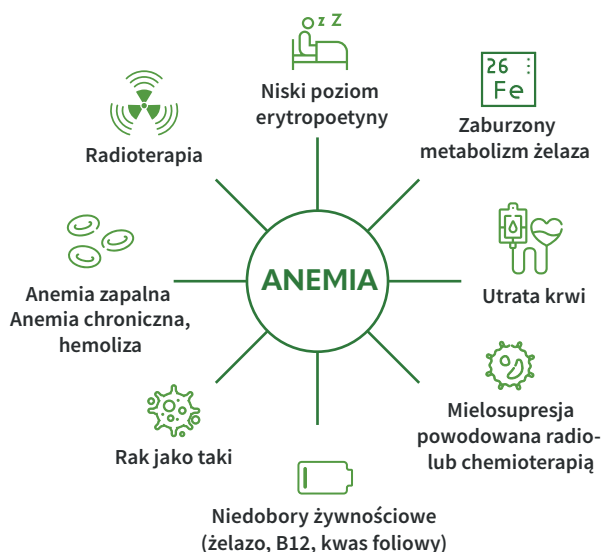
ZMĘCZENIE A ANEMIA

U pacjentów onkologicznych widzimy różnorakie etiologie anemii. Możemy podzielić je na trzy grupy, których psychopatologia to toksyczność bezpośrednia, utrata płynów i stany zapalne.

TOKSYCZNOŚĆ BEZPOŚREDNIA PRZY RAKU I W JEGO LECZENIU

Toksyczność bezpośrednia ma wpływ na każdy typ wrażliwy i każdy sposób reagowania. Będziemy ją leczyć podając główną substancję toksyczną, lekami symptomatycznymi oraz ewentualnie lekiem typu wrażliwego, o ile ten ostatni może okazać się skuteczny. Aby zilustrować ten ostatni przypadek podamy następujący przykład: schemat chemioterapii FOLFIRINOX ma tendencje do wywoływania suchości skóry z łuszczeniem się.

Anemia u pacjentów onkologicznych

Typy wrażliwe takie jak *Natrum muriaticum*, *Arsenicum album* czy *Graphites* są szczególnie podatne na te reakcje, więc wskazane jest przypisanie odpowiadających im leków.

Pacjenci o sposobie reagowania psoro-tuberkulinicznym są szczególnie narażeni na utratę płynów. W ich przypadku często wskazane jest przepisanie leku typu wrażliwego.

Stany zapalne są w onkologii wszechobecne, bądź bezpośrednio za sprawą samej choroby, bądź na skutek jej leczenia. Szczególnie narażeni są pacjenci, których typ wrażliwy sprzyja zatorom i zapaleniom. Przytoczmy tu jako przykład *Sulfur*, *Aurum muriaticum*, *Lachesis mutus* i *Phosphorus*.

ANEMIA SPOWODOWANA TOKSYCZNOŚCIĄ

Materia medica dwóch substancji toksycznych: **arseniku i fosforu**. Wybraliśmy je, ponieważ ich toksyczność jest pokrewna toksyczności najczęściej stosowanych chemioterapii.

TOKSYCZNOŚĆ ARSZENIKU

PO WCHŁONIĘCIU TWORZY SILNE WIĄZANIA Z BIAŁKAMI OSOCZA I Z HEMOGLOBINĄ. PRZENOSI SIĘ DO WSZYSTKICH ORGANÓW, ZWŁASZCZA DO:

- wątroby
- nerek
- płuc
- mięśni
- skóry, przydatków skóry
- kości

ARSZENIK NIEORGANICZNY ODKŁADA SIĘ Z WIEKIEM

SKUTKI OSTRE

- Zaburzenia żołądkowo-jelitowe
- Nudność
- Wymioty
- Krwotoki żołądkowo-jelitowe
- Bóle brzucha
- Biegunki „woda ryżowa”, „cholera arsenikowa”, które mogą prowadzić do śmierci.

MATERIA MEDICA

- Pogorszenie stanu ogólnego, szybka utrata wagi
- Anemia, krwawienie błon śluzowych
- Wydzielanie trupiego zapachu, wymioty, nudności
- Palący ból w żołądku
- Biegunka potężna z wielkim osłabieniem
- Różne nietolerancje pokarmowe - produkty niezbyt świeże, lody, mrożonki

Arsenicum album jest zatem przydatny w zapobieganiu anemii powiązanych z krwawieniem z błon śluzowych.

TOKSYCZNOŚĆ FOSFORU

ABSORBCJA FOSFORU BIAŁEGO PO ZAŻYCIU DOUSTNYM:

po 15 minutach:

- krew i wątroba (15% dawki)

po 2-3 godzinach:

- wątroba (65-70%)
- krew (12%)
- nerki (4%)
- śledziona (0,4%)
- trzustka (0,4)
- mózg (0,4%)

Pełna absorpcja wynosi zatem 82-87% całej dawki.

MATERIA MEDICA

- Odruch wymiotny związany z zapaleniem żołądka
- Mdłości
- Wymioty po każdym wypiciu płynu
- Krwawe wymioty
- Zapalenie jamy ustnej i przełyku, bóle żołądka, poprawa po lodowatych napojach
- Uczucie pustki w żołądku
- Nadwrażliwość na zapachy
- Słoność lub smak krwi w ustach
- Żółtaczka, zapalenie wątroby, toksyczne zapalenie wątroby
- Anemia, zatrucie szpiku kostnego

Fosfor jest zatem przydatny w zapobieganiu anemii zapalnej, które jest skutkiem uszkodzenia przez chemioterapię szpiku kostnego i wątroby. Może on także zapobiegać krwawieniu związanemu z zaburzeniami krzepliwości krwi.

ANEMIA ZAPALNA

Działanie lecznicze:

Ferrum metallicum: bladość, słabość, palpacje i zaczerwienienie twarzy, uderzenia gorąca, pulsujący ból głowy.

Ekspresję zatorowa i zapalna anemii mogą być leczone takimi lekami typu wrażliwego:

Phosphorus, Sulfur, Lachesis mutus czy ***Aurum metallicum***

Ewolucja:

Calcarea phosphorica - gdy następuje pogłębienie zmęczenia wraz z nadciśnieniem i słabością mięśniową.

Silicea - gdy następuje pogłębienie zmęczenia razem z zimnymi potami, nadwrażliwością na zimno, utratą wagi i w końcu klinofilią.

ANEMIA SPOWODOWANA UTRATĄ PŁYNÓW I NIEDOBORAMI ŻYWIENIOWYMI

Działanie lecznicze:

China rubra - bladość, słabość, palpacje.

Ewolucja:

Natrum muriaticum - pogłębienie zmęczenia, suchość śluzówek, zaparcia, wrażliwość na zimno, następnie ***Silicea*** - zimne poty, wrażliwość na zimno, silne zmęczenie, omdlenia, zawroty przy podnoszeniu głowy.

Różnica pomiędzy ***Ferrum metallicum*** i ***China rubra*** uwidacznia się w zastoinowym wyglądzie ***Ferrum metallicum*** (uderzenia gorąca, palpacje) kontrastującym z wychudzoną i odwodnioną twarzą u ***Chiny Rubry***.

Dobre odżywianie jest nieodzowne na każdym etapie leczenia raka, a nawet po nim.

NALEŻY BYĆ CZUJNYM, jeśli chodzi o

• „niejadków”: ***Lycopodium clavatum, Arsenicum album i Sepia officinalis***

• tuberkuliników: ***Calcarea phosphorica, Silicea, Phosphorus, Nartum muriaticum, Tuberculinum***

• zapobieganie zaburzeniom trawiennym (takim jak zapaleniom błon śluzowych, mdłości, wymioty, biegunki)

3 W CZASIE CHEMIOTERAPII

Skupimy się tu głównie na zastosowaniu czterech leków (polikrestów), których toksyczność jest zbliżona do tej, jaka cechuje chemioterapię.

Do dwóch, o których była już uprzednio mowa (***Arsenicum album i Phosphorus***) należy dodać jeszcze dwa - ***Causticum i Mercurius solubilis***.

Tutaj zalecenie homeopaty można przedstawić w czterech punktach:

• ***Phosphoricum acidum***

• leczenie objawowe czynnika powodującego lub pogłębiającego zmęczenie

• zaordynowanie leków typu wrażliwego, jeśli potrzeba

• podanie jednego lub kilku polikrestów, zwanych wielkimi truciznami.

Są one przypisywane w wszystkich fazach opieki nad pacjentem, czyli zapobiegawczo (przed chemioterapią), albo leczniczo (w związku ze skutkami ubocznymi chemioterapii).

Wyboru jednego z pośród czterech wymienionych dokonuje się na powszechnie stosowanej zasadzie podobieństwa.

Przjrzyjmy się tym podobieństwom:

PHOSPHORUS	ARSENICUM ALBUM	CAUSTICUM	PHOSPHORUS
narządy docelowe: mięsz wątroby, nerek, płuc serca	błony śluzowe układu pokarmowego, oddechowego i moczowego	błony śluzowe układu pokarmowego, oddechowego i moczowego.	błony śluzowe układu ortolaryngologicznego, oddechowego, moczowego oraz śluzówki oczne.
system hematologiczny, krzepliwość, krwotoki, anemia	mięsz wątroby, serca, nerek i nadnerczy	system nerwowy, niedowłady.	ropienie kości.
system nerwowy, neuropatie chemiopochno, uszkodzenie centralnego układu nerwowego	centralny układ nerwowy	tkanka kostno-stawowa, retrakcje ścięgien.	system nerwowy, paralize, niedowłady, drgawki.
	skóra		

Poza czterema toksynami zapobiegawczymi i leczniczymi, które skorelowane są z bezpośrednią toksycznością chemioterapii, możemy stosować leki bardziej objawowe (również zapobiegawcze i lecznicze).

Na przykład na błony śluzowe możemy przepisać: *Kalium bichronicum*, *Mercurius corrosivus* i *Arsenicum album*

MARCURIUS CORROSIVUS

Lek zapobiegawczy na błony śluzowe, a w przypadku ich uszkodzenia - dobre uzupełnienie *Arsenicum album* i *Natrum muriaticum*. Ogólnie, wskazany dla pacjentów, którzy rozpoczęli chemioterapię z zastosowaniem schematu FEC.

Oczekiwana toksyczność w obszarze skóry, serca, błon śluzowych przewodu pokarmowego i moczowego oraz astenia.

SPOSÓB PRZPISYWANIA

Phosphoricum acidum: schemat „drabinki” 9 CH, potem 12 CH, potem 15 i w końcu 30 CH w ciągu czterech dni po perfuzji (patrz artykuł Francois Roux, doktora farmacji)

Arsenicum album 15 CH, pięć granulek dziennie lub jedna dawka tygodniowo - co najmniej przez cały czas trwania chemioterapii (silna toksyna z podobieństwem do toksyczności oczekiwanej).

Natrum muriaticum 15 CH - pięć granulek dziennie, następnie jedna dawka raz w tygodniu (zgodnie z typem wrażliwym).

Nux vomica 9 CH, przed i w trakcie perfuzji w celu uniknięcia mdłości i wymiotów, można przedłużyć kolejne dni w zależności od objawów. Od pięciu granulek co godzinę do trzech - trzy razy dziennie.

4 W TRAKCIE RADIOTERAPII

Proponujemy rutynowe przepisywanie *Radium bromatum*, zapobiegające niepożądanym skutkom miejscowym radioterapii oraz towarzyszącemu jej zmęczeniu.

Tutaj, tak jak w przypadku operacji, staramy się uniknąć czynników, które pogłębiają zmęczenie (takich jak ból, stany zapalne itp.)

PRZYKŁADY

Rutynowo: *Apis mellifica* i *Belladonna*, które zapobiegają i leczą obrzęki i zapalenia.

W zależności od umiejscowienia:

■ PRZY NAŚWIETLANIU MÓZGU

- *Apis mellifica*, *Natrum sulfuricum* i *Helleborus niger* (w przypadku spowolnienia lub „lepkości” intelektualnej będącej skutkiem guzów bądź przerzutów do mózgu)

- PRZY NAŚWIETLANIU KLATKI PIERSIOWEJ - *Apis mellifica* i *Phosphorus*, które chronią serce i płuca.

■ NAŚWIATLANIE JAMY BRZUSZNEJ

Apis mellifica i *Causticum*, celem ochrony śluzówki przewodu pokarmowego.

■ OKOLICE MIEDNICY

Apis mellifica, *Causticum* i *Mercius corrosivo*, by zapobiec zapaleniu odbytnicy.

ZATEM RECEPTA POPRZEDZAJĄCA RADIOTERAPIĘ MOŻE WYGLĄDAĆ TAK:

- *Phosphoricum acidum 30 CH* - pięć granulek dwa razy dziennie (na zmęczenie)
- *Radium bromatum 9 CH* - pięć granulek dziennie - od rozpoczęcia radioterapii, w jej trakcie i jeszcze dwa tygodnie po jej zakończeniu.
- *Apis mellifica 9 CH* - 5 granulek już przy każdej sesji (rutynowo).
- *Belladonna 9 CH* - jak wyżej.
- *Phosphorus 15 CH* - pięć granulek dziennie przez cały okres kuracji i jeszcze dwa tygodnie po zakończeniu (w przypadku podrażnienia tułowia)

5 W CZASIE HORMONOTERAPII

Mówimy tu głównie o leczeniu raka piersi po operacji i/lub chemioterapii.

Hormonoterapia jest przepisywana na hormonozależne odmiany raka u kobiet - zarówno po, jak i przed menopauzą. Ta terapia - w przypadku kobiet przed menopauzą - blokuje sutkowe receptory estrogenowe lub blokuje konwersję aromatazy z androstendionu i testosteronu do estronu u kobiet, które menopauzę przeszły. W obu tych przypadkach kobieta doświadcza „naruszonego odstawienia estrogenu”, któremu towarzyszą takie objawy, jak zmęczenie, uderzenia gorąca, suchość śluzówek, zaburzenia trawienia i pracy wątroby... U pacjentów, u których stosuje się leki przeciw aromatazie, częste są bóle stawów i pogorszenie jakości snu.

Idąc za tą logiką - „*unikać bólu i dyskomfortu funkcjonalnego, by zapobiec wystąpieniu lub pogłębieniu zmęczenia*” - interesujące wydaje się zastosowanie homeopatii w zapobieganiu i leczeniu bólu stawów.

Przeprowadzone zostało w tym kierunku badanie łączące zastosowanie *Roux toxicodendron 9 CH*, pięć granulek dwa razy dziennie i *Ruta graveolens 5 CH*, pięć granulek dwa razy dziennie, które pokazuje, że terapia ta wyraźnie obniża poziomu bólu i sztywności.

PRZYKŁADOWE WSKAZANIA

dla kobiet odczuwających suchość śluzówek, uderzenia gorąca, zamknięcie się w sobie i bóle stawowe powodujące zmęczenie:

- *Phosphoricum acidum 30 CH* - pięć granulek dwa razy dziennie (na zmęczenie)
- *Ruta graveolens 5 CH* - pięć granulek dwa razy dziennie, aż do zniknięcia bólów stawów.
- *Sepia officinalis 15 CH* - pięć granulek dziennie, potem jedna dawka tygodniowo (objaw i typ wrażliwy)
- *Rhus toxicodendron 9 CH* - 5 granulek dwa razy dziennie (bóle stawowe)

Warto zauważyć, że *Rhus toxicodendron* i *Ruta graveolens* mogą być przypisywane rutynowo - od początku kuracja antyaromatazami przez okres sześciu miesięcy - w celu zapobiegania bólom.

- Jeśli bóle nie pojawiają się, należy przerwać kurację po sześciu miesiącach i obserwować.
- Jeśli nie ma bólu, niczego więcej nie przepisywać.
- Jeśli ból się pojawi, dołączyć inny lek po kątem podobieństwa klinicznego.

6 WPŁYW NA JAKOŚĆ ŻYCIA

Ojciec Gascon nalegał, by poza samym przeżyciem pacjenta, jakość życia stała się prawdziwym celem przyszłego leczenia.

Wiele badań wykazuje skuteczność homeopatii w utrzymaniu jakości życia u pacjentów onkologicznych. Niemniej jednak zmęczenie w dalszym ciągu stanowi istotny problem. Wpływa ono na jakość życia, mając negatywne oddziaływanie na planie społecznym,

emocjonalnym, fizycznym i funkcjonalnym. Wiemy bowiem, że aby móc doświadczać dobrostanu musimy dobrze się odżywiać, regularnie uprawiać sport, prowadzić życie społeczne, wrócić do pracy. **Czy jest to możliwe, jeśli cierpimy na zmęczenie?**

Zmęczenie jest więc zarazem skutkiem i przyczyną; kiedy się pojawia - tworzy się trudne do przezwyciężenia błędne koło.

WNIOSEK

Homeopatia, dzięki swojemu globalnemu podejściu (symptomatyka, chroniczny sposób reagowania, typ wrażliwy i polikresty) daje pacjentom niezwykle możliwości. Im wcześniej zostaje włączona, tym łatwiej unika się niepożądaną ewolucji w kierunku przewleklenia

BIBLIOGRAFIA

1. Frass M. Friehs H. Thallinger C i inni „ *Influence of adjunctive classical homeopathy on global health status and subjective well-being in cancer patient - a pragmatic randomized controlled trial*” Complement Ther Med. 2015, str. 309-17
2. Karp JC i inni „*Homeopathie, cancer et troubles psychologiques*”, Cancer et psy nr.2 edition 2016, str. 4
3. Karp JC „*Les mucites chimio-induites. Approche homéopathique privilégiant l’abord toxicologique*” La Revue du CEDH, nr. 42, str. 23-29, oraz str. 13
4. Karp JC i inni „*Treatment with Ruta graveolens 5 CH and Rhus toxicodendron 9 CH may reduce joint pain and stiffness linked to aromatase inhibitors in woman in early breast cancer: results of a pilot observational study.*” Homeopathy 2016 1-10, str. 15
5. Karp JC, Roux F „*Traitements de supports homeopathiques en cancerologie*” edition CEDH, str. 13.
6. Questionnaire fatigue: FACT-G the Functional Assessment of Cancer Therapy General Scale, version 4*
7. Rosman S. „*L’expérience de la fatigue chez les patients atteints de cancer*”, 2040, CAIRN
8. Rosman S. I inni „*Classical homeopathy in the treatment of cancer patients - a prospective observational study of two independent cohorts*” BMC cancer, 2011, 11: 19, str. 15
9. Saint Louis Réseau Sein, Fatigue et cancer du sein MARJORIE LALLOUM ginekolog CMS
10. Tain M. „*Evolution de la qualité de la vie au cours de la chimiothérapie adjuvante du cancer du sein et suivi homéopathique personnalisée*” Thèse doctorat en médecine, 2 novembre 2015